

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
40 (1997-1998)

ISSN 1211-7250
ISBN 80-86023-18-4

001 3811

BRNO 1999

PD 4423

S 9990385

395

250, ✓

PŘEHLED VÝZKUMŮ 40 (1997-1998)

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Balázs Komoróczy, Ing. Petr Škrdla,
Richard Zatloukal

Na titulním listě: Mikulčice - sídliště na "Klášteřisku"

Tisk: BEKROS

Náklad: 350 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

© 1999 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

OSTRAVA (okr. Ostrava)

Kostelní nám., parcela č. 76. Sídliště, pohřebiště. Středověk, novověk. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum v místě výstavby nové budovy Biskupství ostravsko-opavského byl realizován ve spolupráci s R. Zatloukalem z ÚAPP Brno v jižním sousedství kostela sv. Václava na ploše téměř 900 m².

Historická souvrství v místě byla značně porušena výstavbou školy a přilehlé kaplanky koncem 19. stol., jejíž sklepy byly zahloubeny až pod úroveň povrchu podloží. Přesto byl při uliční čáře parcely (pouze několik metrů od kostela sv. Václava) zachycen do podloží zahloubený objekt čtvercového půdorysu se základovým trámovým věncem, zřejmě obytné funkce. Výplň objektu obsahovala početnou kolekci keramiky z přelomu 13. a 14. stol. Stejnému horizontu náležely i dva mělce zahloubené paralelní žlaby v JZ části plochy, kterou protínaly ve směru SZ - JV. Období nepříliš vzdálenému lokaci města náležel i další částečně zachycený zahloubený objekt doplněný sídlištními jámami nepravidelného půdorysu a další žlábek opět orientace SZ -JV.

Později ve středověku již toto místo mezi kostelem a hradbou nebylo zřejmě užíváno jako městská parcela, ale tvořilo zázemí východně situované městské fary, jak dokládají reliktů štetování povrchu a následný výrazný horizont humusovité hlíny. Někdy v pozdním středověku zde byl - již mimo areál kostelního hřbitova - snad v souvislosti s některou z epidemií, zřízen hromadný hrob s pozůstatky více než 20 jedinců. V místech kde demolované objekty kaplanky a školy nebyly podsklepeny, se dochovala poměrně mocná požárová souvrství raně novověkého až novověkého stáří. Některé se zachycených zdí je snad možné spojit s první kamennou budovou školy, doložené již r. 1590.

Michal Zezula, PÚ v Ostravě, Arch. odd. Opava

Resumé:

Ostrava (bez. Ostrava), Kostelní Platz. Siedlung, Gräberfeld. Mittelalter, Neuzeit. Rettungsgrabung.

● STRAVA (okr. Ostrava)

Pivovarská ulice, parcely. č. 4177, 4178, 4179, 3743. Komunikace. Středověk, novověk. Záchranná dokumentační akce.

V červenci 1998 proběhla ve spolupráci s P. Kosem a R. Zatloukalem z ÚAPP Brno záchranná akce na staveništi Divadla loutek, v prostoru již mimo městské hradby, které zde vedly přibližně v linii ulice Pivovarské.

Výzkum se omezil na sledování a dokumentaci profilů, které průběžně vznikaly při hloubení stavební jámy. Téměř 2 m mocná recentní souvrství překrývala mohutné náplavové vrstvy tvořené říčními písky a jílem ojediněle obsahující keramické zlomky, mazanici a uhlíky. Při dně stavební jámy asi 4 m pod úrovní současného terénu byla zachycena a dokumentována organickými usazeninami tvořená vrstva ležící již na štěrcích říční terasy, zpevněná na povrchu proutím propleteným mezi nepravidelně rozmístěnými kolmo zapuštěnými přitesanými kolíky. V této úrovni byl rovněž odkryt kmen stromu se stopami částečného opracování. Několik keramických fragmentů a stratigrafie lokality dovoluje středověké datování této situace a její interpretaci jako komunikační úpravu inundačního terénu řeky Ostravice.

Při SZ stěně stavební jámy byl zjištěn 18,5 m dlouhý úsek zdi z lomového pískovcového zdiva kladeného v řádcích, její ztotožnění s městskou hradbou je ovšem pouze hypotetické.

Michal Zezula, PÚ v Ostravě, Arch. odd. Opava

Resumé:

Ostrava (bez. Ostrava), Pivovarská Gasse. Kommunikation. Mittelalter, Neuzeit. Rettungs-Dokumentierungsaktion.

PASOHLÁVKY (okr. Břeclav)

U ivaňské křižovatky. Středověk (11.-14. stol.). Sběry.

Průzkum realizovaný v rámci terénní aktivity studentů klasické archeologie FF MU Brno se zaměřil na plochu u severovýchodního okraje katastru obce Pasohlávky. Zvýšený terén, zasahující k inundaci na pravém břehu řeky Jihlavy, je vymezený silnicí Pasohlávky - Ivaň a vodotečí, která protéká od tzv. ivaňské křižovatky k okraji lužního lesa (na mapě 1 : 10 000, list 34-12-19 mezi body 225:363 a 193:345 mm od západní a jižní sekč. čáry, nad. výška 173 m.). Byla nalezena středověku (11.-14. stol.) keramika. Zjištěné osídlení může mít vztah k přechodům starých komunikací přes řeku Jihlavu. Nálezy byly předány Regionálnímu muzeu Mikulov.

Radek Bartůněk, FF MU Brno

Resumé:

Pasohlávky (Bez. Břeclav). Feldflur „U ivaňské křižovatky“. Mittelalter (11.-14. Jh.). Oberflächenuntersuchung.

PAVLOV (okr. Břeclav)

Intravilán. Středověk (13.-15. stol., novověk (16.-17. stol.). Záchraný výzkum.

Archeologický dohled byl prováděn při výkopech pro vodovod v intravilánu obce (ul. Na návsi a Podhradní, prostor vymezený na mapě 1:10 000, list 34-21-21 body 37:206, 54:230 a 35:241 mm od Z a J sekč. čáry). Sledovány vrstvy navážek se stavební suť, provázená nálezy keramiky ze 16.-17. stol. Místa byly zjištěny útržky kulturních vrstev se středověkým materiálem (15. stol.). V blízkosti radnice uprostřed návsi narušeny 3 zahloubené objekty s materiálem z 13.-14. stol., jeden z nich lze interpretovat jako zemnici.

Při opravách budovy Obecního úřadu (radnice) byla při snižování podlahy obřadní síně obnaženo základové zdivo z lomových kamenů kladených na maltu. Na základě charakteru a průběhu nově zjištěných zdí se lze domnívat, že byly vystavěny někdy v 16.-17. stol.

Ondrej Šedo, Regionální muzeum Mikulov

Resumé:

Pavlov (Bez. Břeclav). Intravilan der Gemeinde. Mittelalter (13.-15. Jh.), Neuzeit (16.-17. Jh.). Rettungsgrabung.

PETROVICE (okr. Blansko)

Polní trať na západním okraji intravilánu obce, západně kostela sv. Petra a Pavla a přilehlého hřbitova. Sídlištní plocha. Vrcholný středověk. Povrchový průzkum.

Již roku 1988 byla asi 50 m JZZ západního průčelí farního kostela zjištěna středověká sídlištní plocha (St. mapa 1 : 5 000 - odvozená, list Boskovice 5-8 z roku 1983: okolí bodu 190 mm od Z a 76 mm od J okrajové sekční čáry; viz Doležel 1997; 1999). Při informativních návštěvách 15. dubna a 11. listopadu 1997 zde byly povrchovými sběry po hluboké orbě opětovně získány další archeologické nálezy, realizována byla též fotografická dokumentace lokality.